

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2202

Vragen van de leden **Omtzigt** en **Kahraman** (beiden Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister-President en de Minister van Buitenlandse Zaken over *de wijze waarop het Hongaarse voorzitterschap van de Europese Raad wordt vormgegeven* (ingezonden 17 juli 2024).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 19 juli 2024).

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het bezoek van Minister-President Orbán van Hongarije aan Oekraïne bij president Zelensky, aan Rusland bij president Poetin en aan China bij president Xi Jinping, terwijl hij namens Hongarije sinds 1 juli het roterend voorzitterschap bekleedt van de Europese Unie?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u gezien dat hij het Europese voorzitterslogo gebruikt bij de filmpjes die Hongarije hier zelf over publiceert? Hoe waardeert u het feit dat hij dat doet, terwijl deze reizen duidelijk niet als voorzitter van de EU gemaakt zijn?

Antwoord 2

Het bezoek van premier Orbán aan president Poetin in Moskou ziet het kabinet als een strikt bilaterale aangelegenheid en keuren wij af. Het roulerend voorzitterschap van de Raad heeft geen bevoegdheden op het gebied van EU-extern beleid. Daarnaast is er binnen de EU brede overeenstemming over de noodzaak van gezamenlijke diplomatieke inspanningen om Rusland te isoleren. In gesprek gaan met Poetin gaat in tegen deze lijn. Het kabinet hecht wel belang aan het open houden van het diplomatieke kanaal met Rusland, maar dit geldt slechts voor noodzakelijk contact. Dat was met het bezoek van premier Orbán niet het geval en is daarom kwalijk.

Vraag 3

Hoe verhouden deze reizen zich tot het Europees Veiligheid en Defensiebeleid?

Antwoord 3

De positie van de Europese Raad ten aanzien van steun aan Oekraïne en de aanpak van Rusland is duidelijk, zoals ook vastgelegd in conclusies van de Europese Raad: Rusland is de agressor, Oekraïne is het slachtoffer, zonder Oekraïne kunnen er geen discussies over Oekraïne plaatsvinden. Nederland heeft deze positie ook binnen de EU uitgedragen.

Vraag 4

Welke landen en Europese instellingen hebben tot nu toe maatregelen genomen, zoals een boycot van Hongaarse bijeenkomsten tijdens het voorzitterschap?

Antwoord 4

De Commissie heeft laten weten in het licht van de recente ontwikkelingen alleen op hoogambtelijk niveau deel te nemen aan informele bijeenkomsten van de Raad die Hongarije organiseert in het kader van het Hongaarse EU-voorzitterschap. Ook zal een bezoek van het College van Commissarissen aan Hongarije geen doorgang vinden. Enkele lidstaten hebben besloten niet op ministerieel niveau deel te nemen aan informele Raden in juli in Boedapest. Voor een boycot van de informele Raad van Ministers van Buitenlandse Zaken (Gymnich) en omzetting naar een gelijktijdige agendering van een formele Raad in Brussel bestond deze week onvoldoende draagvlak onder lidstaten.

Vraag 5

Bent u bereid om samen met de landen in de vorige vraag op te trekken in hun boycot van meetings in Hongarije en een duidelijk signaal af te geven aan president Orban dat hij niet namens de Europese Unie handelt?

Antwoord 5

Het kabinet is geen voorstander van een algehele boycot van informele Raden. Ook onder de lidstaten bestaat hiervoor geen breed draagvlak. De Nederlandse deelname wordt van geval tot geval bekeken, mede in overleg met andere lidstaten. Die beslissing wordt gemaakt op basis van de relevantie van het onderwerp, de agenda van de betreffende bijeenkomst en de Nederlandse belangen die daarmee samenhangen. Het uitgangspunt hierbij is dat verdere verdeeldheid in de EU voorkomen moet worden en we in gesprek moeten blijven. Ook met Hongarije, juist om een duidelijke boodschap over te dragen.

Vraag 6

Herinnert u zich dat Patriarch Kirill van de Russisch Orthodoxe kerk niet op de sanctielijst gekomen is van de Europese Unie in juni 2022 vanwege een Hongaars veto, maar dat hij wel op de Britse sanctielijst lijst is gekomen en dat de Tsjechische regering unilaterale sancties heeft afgekondigd?

Antwoord 6

Patriarch Kirill is door de EU niet op de sanctielijst geplaatst, maar is wel door het VK en door Tsjechië op een nationale sanctielijst gezet.

Vraag 7

Bent u ervan op de hoogte dat zijn rechterhand metropoliet Hilarion kort daarna naar Hongarije verhuisde en in ijltempo een Hongaars en dus EU paspoort kreeg, zoals de in Rusland verboden Novaya Gazetta recent onthulde?¹

Antwoord 7

Ja.

Vraag 8

Heeft handelen van HON afgelopen weken eenheid van EU richting RF ondermijnd.

¹ Trouw, 12 juli 2024 (<https://www.trouw.nl/buitenland/schimmig-opererende-topgeestelijke-brengt-rusland-en-hongarije-in-verlegenheid-b09c855e/>).

Antwoord 8

De positie van de Europese Raad ten aanzien van steun aan Oekraïne en de aanpak van Rusland is duidelijk, zoals ook vastgelegd in conclusies van de Europese Raad: Rusland is de agressor, Oekraïne is het slachtoffer, zonder Oekraïne kunnen er geen discussies over Oekraïne plaatsvinden. Inzet die tegengesteld is aan deze positie van de Raad, is niet in het belang van de EU en niet in het belang van Oekraïne en schaadt de uniforme Europese steun in woord en daad aan Oekraïne.

Vraag 9

Bent u bereid gevolgen te verbinden aan het handelen van de Hongaarse regering voor de Permanent Structured Cooperation (PESCO) (defensie) en het Common Security and Defence Policy (CSDP), aangezien Hongarije een geheel eigen lijn trekt in dit conflict?

Antwoord 9

Het kabinet heeft zich publiekelijk afkeurend uitgesproken over de betreffende bezoeken van de Hongaarse premier Orbán en zich daarbij geschaard achter de voorzitter van de Europese Raad, Charles Michel, die benadrukte dat het roulerend EU-voorzitterschap geen bevoegdheid heeft met Rusland te spreken namens de EU en daarbij de positie van de Raad ten aanzien van Oekraïne en Rusland herbevestigde. Nederland draagt deze positie ook binnen de EU uit. Het kabinet blijft streven naar EU-eenheid en ziet geen specifieke gevolgen op het gebied van PESCO- en GVDB-samenwerking.

Vraag 10

Kunt u deze vragen één voor één en binnen twee weken beantwoorden?

Antwoord 10

Ja.